

*Cyngor Tref Caerfyrddin
Carmarthen Town Council*

**Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 – Adran 6
Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnherhedd Ecosystemau**

Adroddiad Adran 6

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 - Adran 6

**Adroddiad ar Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau
2022**

Enw y Cyngor Tref neu Gymuned: Cyngor Tref Caerfyrddin

Cyflwyniad a'r Cyd-destun

Mae Cyngor Tref Caerfyrddin yn darparu ystod o wasanaethau i'r gymuned leol sy'n cael effaith ar fioamrywiaeth. Mae'r Cyngor yn gwasanaethu ardal Caerfyrddin a'i phoblogaeth o tua 14,000 o drigolion. Mae ganddo 18 o gynghorwyr, sy'n gwasanaethu Wardiau Gogledd, De a Gorllewin Caerfyrddin. Praesept blynyddol y Cyngor ar gyfer 2022/23 yw £788,885.

Mae Cyngor Tref Caerfyrddin yn gyfrifol am lawer o wasanaethau yn y dref, gan gynnwys:

- Parc Caerfyrddin, sy'n cynnwys y siop de, y felodrom a'r maes rygbi;
- Parciau cyhoeddus eraill yng Nghaerfyrddin gan gynnwys Parc Tre Ioan, Parc Penllwyn, Parc Hinds a'r mannau chwarae yn Russell Terrace, Maes y Wennol ac Allt Ioan;
- Y rhan fwyaf o lwybrau cyhoeddus y dref;
- Neuadd Ddinesig San Pedr;
- Mynwent Caerfyrddin;
- Cynllun basgedi crog y dref ac arddangosfeydd blodau eraill;
- Darparu grantiau yn benodol ar gyfer prosiectau a mentrau sy'n hyrwyddo neu'n cefnogi'r amgylchedd neu gynaliadwyedd.

Cyhoeddodd y Cyngor 'Gynllun Gweithredu Datblygu Bioamrywiaeth a'r Amgylchedd' am y tro cyntaf ym mis Medi 2018 ac mae ganddo hefyd Is-bwyllgor o'r Cyngor – Pwyllgor Sian Johnston – sy'n ymdrin yn benodol â materion sy'n ymwneud â'r amgylchedd a chynaliadwyedd. Mae hwn yn gwneud argymhellion i'r Cyngor Tref ar y materion hyn

Mae'r cyngor yn darparu cefnogaeth gymunedol trwy ei Swyddog Lles a Digwyddiadau Cymunedol ac mae'n hyrwyddo'r egwyddor o gynaliadwyedd a bioamrywiaeth drwy fynd ar drywydd cynaliadwyedd lle bynnag y bo modd.

Mae Cyngor Tref Caerfyrddin yn dod o dan nawdd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac yn adrodd i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn flynyddol ar ei ddyletswydd llesiant.

Adroddiad Gweithredu

Camau gweithredu i:

Tachwedd 2022

Wedi eu monitro gan:

<p>-cynnwys bioamrywiaeth o fewn llunio penderfyniadau a chaffael</p>	<p>Mae Gweithgor Amgylcheddol Siân Johnston wedi'i sefydlu i sicrhau bod y Cyngor yn ystyried ac yn gweithredu ystyriaethau amgylcheddol yn eu gweithgareddau o ddydd i ddydd a'u cynlluniau tymor hwy.</p>	<p>Cyngor Tref Caerfyrddin</p>
<p>-codi ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth a'i bwysigrwydd</p>	<p>Bydd cynhadledd hinsawdd i blant, a gynlluniwyd yn wreiddiol ar gyfer mis Mawrth 2020, bellach yn cael ei chynnal ym mis Mawrth 2023. Mae hon yn cael ei threfnu a'i chynnal gan Gyngor Tref Caerfyrddin yn Neuadd Ddinesig San Pedr.</p>	<p>Cyngor Tref Caerfyrddin</p>
<p>-diogelu y prif rywogaethau a'r cynefinoedd</p>	<p>Mae rhannau o'n parciau a'n mannau gwyrdd wedi'u dynodi i'w gadael heb eu torri er mwyn cadw cynefinoedd. Ystyrir ceisiadau cynllunio yng nghydestun yr effaith amgylcheddol. Mae diogelu cynefinoedd, datblygu cartrefi cynaliadwy a phlannu datblygiadau newydd yn ystyriaethau rheolaidd.</p>	<p>Cyngor Tref Caerfyrddin</p>
<p>-adfer a chreu cynefinoedd a rhwydweithiau ecolegol cydnerth</p>	<p>Bydd y Cyngor yn cynnwys blychau ystlumod ar yr Eisteddle yn y parc i amddiffyn yr anifail bregus hwn, sydd â phedair rhywogaeth dan fygythiad.</p> <p>Mae'r Cyngor wedi cyfeirio prosiect Lleoedd Lleol ar gyfer Natur Cadwch Gymru'n Daclus at grwpiau cymunedol lleol ac wedi cynnig mannau ar gyfer y prosiectau hyn.</p> <p>Mae gardd glöynnod byw wedi'i gosod ym Mharc Caerfyrddin a bydd prosiectau newydd yn cael eu hystyried yn 2023.</p>	<p>Cyngor Tref Caerfyrddin</p>
<p>-mynd i'r afael ag elfennau negyddol: lleihau llygredd e.e. defnyddio atebion yn seiliedig ar natur, mynd i'r afael â rhywogaethau goresgynnol</p>	<p>Bydd y rhaglen plannu coed (150 o goed a blannwyd ym Mynwent Caerfyrddin) yn helpu i leihau tocsinau aer a nwyon niweidiol.</p> <p>Mae cynllun basgedi crog y Cyngor (160 basgedi) a chynwysyddion planhigion a blodau eraill yn darparu cynefin naturiol i rai rhywogaethau a hefyd yn gwella</p>	<p>Cyngor Tref Caerfyrddin</p>

	<p>ymddangosiad ffisegol yr amgylchedd lleol.</p> <p>Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn cynhyrchu ei gynllun pum mlynedd sy'n cynnwys caffael cerbydau trydan a gosod gwefrydd trydan yn y depo fel rhai o'r nodau.</p> <p>Mae dichonoldeb darparu pwyntiau gwefru trydan ar gyfer e-feiciau ym Mharc Caerfyrddin hefyd yn cael ei ystyried.</p>	
-defnyddio gwella a rhannu tystiolaeth	<p>Bydd y gynhadledd hinsawdd a gynhelir ym mis Mawrth 2023 yn rhoi cyfleoedd i rannu arfer da.</p> <p>Bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu â chynghorau lleol eraill mewn digwyddiadau rhwydweithio rheolaidd fel Cymdeithas Clercod Cynghorau Lleol Gorllewin Cymru, gan helpu pawb drwy rannu gwybodaeth a phrofiadau.</p>	Cyngor Tref Caerfyrddin
-cefnogi capasiti ac/neu sefydliadau eraill	<p>Mae Cyngor Tref Caerfyrddin wedi sefydlu cysylltiadau gyda 'Carmarthen Together', grŵp lleol gyda'r nod o fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd. Mae gan y Cyngor hefyd berthynas waith dda gyda HwbTywiHub sy'n cefnogi lles meddwl dynion. Ymhlith eu gweithgareddau mae plannu peillwyr mewn ardaloedd o'r dref ar ran y Cyngor.</p> <p>Mae 'Grantiau Fferm Sian Johnston/Red Solar Farm' yn helpu i ddarparu nawdd a chefnogaeth ar gyfer pob math o brosiectau amgylcheddol a chynaliadwyedd a gyflawnir gan wahanol sefydliadau lleol.</p>	Cyngor Tref Caerfyrddin
<p>Arolwg o ddyletswydd Adran 6</p>		
<ul style="list-style-type: none"> Beth sydd wedi gweithio'n dda? Beth fu'r rhwystrau? Beth fyddwch yn ei newid? 		

Mae gweithio gyda grwpiau cymunedol fel HwbTywiHub a chreu cysylltiadau newydd gyda Caerfyrddin ar y Cyd wedi bod yn hynod fuddiol. Mae rhannu adnoddau, arbenigedd, a'r ewyllys cyffredinol i wneud daioni eisoes wedi dod â gwir bethau cadarnhaol i'r amgylchedd a bydd hyn yn tyfu yn y misoedd a'r blynyddoedd nesaf.

Roedd y pandemig coronafeirws yn rhwystr enfawr a olygai fod yn rhaid i'r Cyngor ganslo'r Gynhadledd Hinsawdd Plant a drefnwyd ar gyfer Mawrth 2020. Mae'n dda nodi y bydd hon yn cael ei chynnal ym mis Mawrth 2023.

Roedd y pandemig hefyd yn rhwystr i grwpiau lleol allu gweithio ar brosiectau ond yn ffodus mae hyn wedi ailddechrau nawr ac mae cysylltiadau cryfach wedi'u gwneud ar gyfer y dyfodol

- Sut a phryd fydd y ddyletswydd Adran 6 yn cael ei monitro a'r cynllun Adran 6 wedi'i adolygu?

Bydd dyletswydd a6 yn cael ei monitro'n flynyddol fel rhan o adroddiad blynyddol y Cyngor. Bydd cynnwys y cynllun yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan Weithgor Siân Johnston a'i adolygu'n fwy ffurfiol bob tair blynedd.